

Konspekt debaty klasowej nt. *Rola państwa prawa w życiu obywateli*

I Cele :

a. ogólne :

- definiowanie pojęć : państwo, prawo, społeczeństwo, obywatel
- kształtowanie postaw patriotycznych

b. szczegółowe :

uczeń potrafi :

- wyjaśnić pojęcia : państwo, prawo, społeczeństwo, obywatel
- odnaleźć informacje na podstawie fragmentu tekstu
- definiować pojęcia
- wyciągać wnioski na podstawie zgromadzonego materiału
- współpracować w grupie
- zabierać głos w debacie w celu wyrażenia opinii

II Metody :

- praca z tekstem źródłowym (fr. Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej)
- pogadanka
- dyskusja pod kierunkiem
- burza mózgów
- praca w grupach – praktyczna – wyszukiwanie i gromadzenie informacji

III Formy pracy :

- grupowa
- indywidualna

IV Formy prezentacji :

- plakaty, albumy
- reklamy
- prezentacja multimedialna
- twórczość literacka, np.: wiersz, piosenka

V Zagadnienia :

- pojęcie państwa – jego rola w życiu obywateli
- w jakim państwie żyjesz (pełna nazwa)
- kto i co tworzy państwo
- symbole narodowe
- konstytucja i jej znaczenie
- struktura władz centralnych (najważniejsze osoby w państwie)
- czym jest prawo, kto je stanowi
- dokumenty gwarantujące prawa i obowiązki obywateli
- dokumenty określające prawa i obowiązki ucznia i dziecka
- społeczeństwo naród – podobieństwa i różnice
- pojęcie obywatela i jego rola w państwie prawa
- czym jest społeczeństwo obywatelskie

VI Środki dydaktyczne :

- arkusze szarego papieru, markery

- fr. Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Konwencji Praw Dziecka

- słowniki : j. polskiego, wyrazów obcych, historyczny

VII Czas realizacji

- 1 godzina lekcyjna

Przebieg zajęć :

I Wprowadzenie do tematu. Określenie tematu zajęć : zdefiniowanie i praca na temat *państwa, prawa, społeczeństwa,*

Obywatela

II Dokonanie podziału uczniów na 4 grupy. Przydzielenie zespołom zadań i wyjaśnienie na czym ma polegać ich praca

III Każda z grup wybiera :

- lidera, który koordynuje pracę grupy, czuwa nad sprawnym przebiegiem pracy, aktywizuje uczniów
- sekretarza, który spisuje informacje podawane przez członków zespołu : spostrzeżenia, określenia, próby definicji
- sprawozdawcę, który prezentuje wyniki pracy grupy na forum zespołu klasowego

gromadzi :

- gromadzi informacje na podstawie własnej wiedzy ogólnej oraz fragmentów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej -w szczególności : Preambuła, Rozdział I *Rzeczypospolita*, Rozdział II *Wolności, prawa i obowiązki człowieka i obywatela*

Arkusze robocze dla grup :

PAŃSTWO	
Pytania pomocnicze :	- wyjaśnij znaczenie pojęcia państwo - podaj pełną nazwę naszego państwa - kto i co tworzy państwo?, z czym kojarzy ci się państwo - wymień i opisz polskie symbole narodowe - najważniejsze osoby w państwie
Jaką rolę odgrywa państwo w życiu obywateli – co wiesz na ten temat z własnego doświadczenia i wiedzy ogólnej	-
Jaką rolę w państwie odgrywa konstytucja, jakich informacji na temat praw obywatelskich dostarcza Konstytucja RP	-
PRAWO	
Pytania pomocnicze :	- czym jest prawo i kto je stanowi ? - dokumenty określające prawa i obowiązki obywatela - dokumenty określające prawa i obowiązki ucznia i dziecka
Przykłady sytuacji w jakich można mieć kontakt z prawem.	-
Jakich informacji na temat prawa dostarcza Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej ?	-

OBYWATEL	
Pytania pomocnicze :	- wyjaśnij pojęcie obywatel, z czym ci się kojarzy. - co to znaczy : <i>być obywatelem polskim</i> - jaka jest rola obywatela w państwie prawa? - jakie są podstawowe prawa i obowiązki obywateli w Polsce?
Przykłady zachowań obywatelskich z własnego doświadczenia i wiedzy ogólnej.	-
Jakie prawa i obowiązki gwarantuje obywatelom Konstytucja RP?	-

SPOŁECZEŃSTWO	
Pytania pomocnicze :	- czym jest naród? – czynniki go łączące. - co to jest społeczeństwo? - czym jest społeczeństwo obywatelskie?
Podaj przykłady przepisów prawnych odgrywających największą rolę w życiu (z własnego doświadczenia i wiedzy ogólnej)	-

IV W czasie, gdy nauczyciele pracują, nauczyciel :

- monitoruje pracę uczniów,
- udziela wskazówek, w razie potrzeby rozszerza pytania pomocnicze

V Prezentacja pracy grup :

Sprawozdawca każdej grupy kolejno wywiesza arkusz na tablicy, odczytuje, bądź wygłasza zebrane informacje.

Nauczyciel koryguje, uzupełnia i podkreśla istotne wiadomości.

VI Debata z wykorzystaniem informacji zgromadzonych podczas pracy w grupach na temat :*Czy jesteśmy obywatelami naszego państwa,*

członkami społeczeństwa, przestrzegamy prawa ?:

- prezentacja argumentów
- podsumowanie wyników debaty oraz ocena jakości i siły argumentów
- debatę prowadzi i kontroluje nauczyciel

VII Komentarz i podsumowanie dokonane przez nauczyciela (przykładowe) :

Państwo, prawo, społeczeństwo, obywatel to pojęcia funkcjonujące w bezpośredniej łączności ze sobą i wzajemnie się uzupełniające. W państwie wszystkie organy władzy funkcjonuje zgodnie z prawem, które określa zakres ich kompetencji. Najważniejszym, nadrzędnym wobec innych, aktem prawnym określającym ustrój państwa oraz prawa i obowiązki obywateli jest konstytucja. Wszystkie inne regulacje prawne: ustawy, rozporządzenia muszą być zgodne z konstytucją. Obywatele tworzą społeczeństwo, posiadają prawa i obowiązki określone w konstytucji. Prawo powinno być wyrazem woli narodu i wypływać z zasad demokracji. Społeczeństwo i naród nie są pojęciami równorzędnymi pod względem znaczeniowym. Naród łączą : język, kultura, historia, symbole narodowe, tradycje. Członkami naszego społeczeństwa nie zawsze są Polacy. Mogą nimi też być przedstawiciele innych narodowości, pod warunkiem, że posiadają polskie obywatelstwo. Fakt bycia obywatelem związany jest nie tylko z posiadaniem praw i obowiązków, ale również z możliwością wpływania na politykę państwa – uczestniczenie w definiowaniu i realizowaniu ładu prawnego, który państwo ma chronić. Bycie obywatelem w państwie prawa oznacza konieczność podporządkowania się obowiązującemu systemowi prawnemu: *dura lex, sed lex*, ale z prawem do konstruktywnego krytykowania i korygowania go. Oznacza też możliwość świadomego uczestniczenia w życiu politycznym i decydowania o sprawach państwa. Rzeczpospolita to przecież rzecz publiczna, wspólna i wszyscy jesteśmy za nią odpowiedzialni.

VIII Uczniowie w grupach mają przygotować w dowolnej formie (np. plakat, wiersz, piosenka, itp.)prezentację efektów pracy w grupie.